

Om Odelæggelse ved Snegle og Widler derimod.

I*).

(Af Forpagter Rudolph.)

Nærværende Meddelelse, siger Professor Pohl, skyldes vi en aldrende, grundig forskende Agerdyrker i Egnen af Leipzig. Den nærmeste Foranledning til samme gav en fra det naturgrundskende Selskab i Altenborg udgaaet' og til Agerdyrkerne der i Omegnen rettet Forespørgsel i Juli 1822.

Agerdyrkerne i Nærheden af Altenborg besluttede nemlig, efter deres pruisværdige Sædvane, at holde en Sammenkomst ved Mars-Markedet fornævnte Sted, for at omhandle interessante Gjenstande, og indbød til at besvare forskiellige Spørgsmaale i denne Henseende. Hr. Rudolph indsendte disse her meddeelte Svar, hvilke tilligemed hans egne Jagttagelser og Erfaringer han har fundet sig foranlediget til iaar (1831) at meddele vore Læsere. Det agerdyrkende Publicum vil med mig vide ham Tak derfor. Ved saadanne Meddelelser vinder vor Videnskab store Fremskridt.

Spørgsmaalene vare:

- 1) Paa hvilke Marker i Hertugdømmet Altenborg og dets Omegn have de bekjendte Agersnegle

*) Af Pohls Archiv der Deutschen Landwirthschaft, 40de Bind.

(*Limax agrestis* L.) i Efteraaret 1821 og i Foraaret 1822 tilføiet Sæden betydelig Skade?

- 2) Hvorledes er Jordsmønnet bestaffent paa de staabelidte Steder; hvilken Jordart er herstfende paa samme?
- 3) Hvilke Afgroder bære Marferne sidst, hvor Sneglene indfandt sig talrigst?
- 4) Hvilken Indflydelse havde Veirliget paa Sneglenes Virksomhed? Begunstigede kun det vaade Veir deres Udbredelse, eller maatte flere Omstændigheder støde sammen? Blev de efter den saa milde Vinter endnu bemærkede overalt, hvor de forhen havde gjort Skade?
- 5) Bære de ogsaa i det nærværende Foraar skadelige for Vinter- eller endog for Vaar-Sæden.
- 6) Giorde de mere Skade, hvor der var giødet til Vintersæd, end hvor der var saaet Vintersæd uden Giødste? Har man bemærket, at et eller andet Giødningsmiddel, saasom Kalk, Faaremøg, var dem modbydeligt, og andre, saasom Dynd, Mudder &c., derimod begunstigede deres Fremkomst?
- 7) Udelagde de mere Rugen end Hveden, eller den tidligere mere end den sildige Sæd? Tilføiede de ogsaa Olievæxterne Skade? Borte den bestadigede Sæd saaledes frem paany, at den kunde høstes?
- 8) Blev Eftersaaeningen i Efteraaret bedre, naar Sæden blot blev nedharvet, eller naar der igien blev ploiet og derefter saaet og harvet?

- 9) Handlede de Agerdyrkere rigtigst, som lode de ødelagte Marker ligge til Foraaret, og da besaaede dem med Baarsæd?
- 10) Hvilke Midler ere anvendte mod Sneglene? Hvorledes er man gaaet frem dermed? og hvilke følger viste sig deraf?
- 11) Er den Skade, som er tilfrevet Sneglene, alene foraarsaget ved dem? eller have ogsaa i vore Egne Græshopperne (*Phalaena Noctua Segetum L.*) ligesom andre Steder anrettet Ødelæggelser?

Svar paa forestaaende Spørgsmaal:

Til 1. I den hervarende Egn, mod Sydvest, i Nærheden af Leipzig, gjorde Ager-Sneglene saavel i Efteraaret 1821, som i Foraaret 1822 Sæden betydelig Skade, undtagen paa de høitliggende Sandmarker.

Til 2. Jordsmonnet er lavtliggende imellem Floderne Elster og Pleiße, og bestaaer af tæt Leer, blandet med meget lidet fint Sand.

Til 3. Markerne bare Klover og Kartofler, Græster, Viffer; et Stykke havde været behandlet med reen Brak.

Til 4. Kun det vaade Veirlig kan have Indflydelse paa Sneglenes Udbredelse og Virksomhed, hvorfor de ogsaa vedbleve at ødelægge Sæden næsten den hele Vinter igjennem (1821 til 1822), og traf sig aldeles ikke tilbage i deres Vinterquarteer.

Alt Fugtighed fremskynder deres Formerelse, er udenfor al Tvivl; thi i saadant Veirlig trives de

godt, hvorimod de, endog hvor der er Overflodighed for dem, i faa Dage blive magre, naar Veirliget er tørt.

Til 5. De aad i Foraaret baade Vinter- og Vaarsæden bort.

Til 6. Hvor Sneglene vare tilstede, aad de i vaadt Veirlig, hvad enten Marken var giødet eller ugiødet. Intet Slags Giødste forstyrrede dem i deres Ødelæggelse, undtagen Kalk og Aske under visse Bestingelser, hvilke jeg under det 10de Svar skal angive. For det meste var Giødskning umiddelbar førend Plovsfuren dem gunstig; thi de kunne da særdeles beqvemt forstikke sig i Giødningeklumperne og deri lægge deres Æg.

Til 7. Sneglene ødelægge baade Rugen og Hveden; den tidligt saaede Sæd mindre end den sildigt saaede; naar hine nemlig have begyndt at buste sig, førend Sneglenes Ødelæggelsesperiode indtræffer, da ere Planterne saa store, at Sneglene ikke kunne fortære dem saa aldeles, at de jo derefter kunne skyde paany. Planterne af den sildig saaede Sæd fortærede de derimod ganske, og naar Sædefornet ikke var kommet dybt i Jordsmønnet, afaad de dets Sædspire til ligemed dets Rødder lige til selve Kornet, hvori det Melede da gif i Forraadnelse, og fuldbente Ødelæggelsen aldeles. Dette indtraf fornemmeligt med Rugen*).

*) Iblandt de mangfoldige Forsøg, hvilke jeg har foretaget med Rugen, for i enhver Henseende at lære at kende dens

Med Hvede forholder det sig noget anderledes og gunstigere. Har denne kun skudt sine tre Efteraars-Rodder og Roden kun faaet nogen Fasthed, saa kunne Sneglene afæde Spiren lige til Rodknuden, uden at skade Planten (?); Rodknuden skyder strax nye Spirer fra Siden*). Paa Raps og andre Olie-Planter gjore

Bært, hører ogsaa det: hvorvidt Rugplanten taaler at afædes eller affortes uden at tabe sin Evne til at fremvoxe paany. Min Erfaring desangaaende bekjendtgjør jeg her, da den stemmer aldeles med Hr. Rudolph's Jagttagelser. Skiærer eller trykker man Spiren af, da er Planten uden Redning tilintetgjort; dette gælder ogsaa, naar det første ja endog det andet Blad har udviklet eller dannet sig; men er det tredje Blad skudt frem, da har Planten Kraft til at skyde nye Blade, hvilke under gunstige Omstændigheder vore til, men sædvanlig kun svagt. Vi maae næie vide, hvad og hvorledes Naturen her virker, ellers kunne vi aldeles ikke bedømme Følgerne af Sædens Ufbidning af Snegle, Muus, Faar &c.; kort, der beroer mere herpaa, end Mange ville troe.

Prof. Pohl's Anm.

- *) Ogsaa denne Jagttagelse af den grundig forskende Forfatter stemmer overeens med Resultaterne af mine Forsøg; dog fortjener dette en Forklaring for Dem, som hidtil ikke have iagttaget den unge Sæd i dens første Bært. Den spirende Hvedekjerne udbulder stærkere, idet den skyder sin Spire, end Rugkernen; hiin har næsten to Gange saamegen Mel-Substant som denne; bliver det først udfødte Blad faaret, f. Ex. afædt, hvilket kan skee lige til Kiernen, saa er Spiren (Embryo) til det andet Blad allerede tilstede, og da Kornet endnu har Røring, saa voxer dette Blad frem og Planten udbanner sig videre.

Pohl.

Sneglene mest Skade, førend hine have faaet fire Blade, og de indfinde sig hyppigst og graadigst, naar Jordsmønnet umiddelbar foran Pløiningen til Sæd er giødet med almindelig Staldgiødffe.

For mig afaad de Rapsen næsten ganske af en Ager, hvilken laae langs med en opploiet Kloverstub. Sneglene droge om Aftenen ind paa Rapsmarken og begave sig om Morgenens tilbage ind paa Klovermarken. Klovermarkens Harvning og Tromling flere Gange dræbte de fleste Snegle. Den afædte Rapsager blev atter besaaet, og de unge Rapsplanter kom ligesaa godt frem som Rabs-Rapsen, saa at det kostede mig intet uden Arbeidet med den nye Pløining og Besaaening.

Til 8. Pløiningen er ved Esterfaaeningen forsaavidt nyttigere end Harvning alene, at ved den første blive alle Gange og Smuthuller for Sneglene aldeles forstyrrede.

Til 9. Nagtet den store Mængde Snegle i Efteraaret 1821, har jeg dog ikke havt nodig at omploie, som allerede er meldt, flere end een Ager.

Til 10. Allerede fra 1805 ligger jeg i Strid med Agersegnene. Jeg boede tidligere i Egnen af Zwickau. Der havde jeg en Agerbrede paa omtrent $\frac{1}{2}$ Scheffel (= 3 Skpr. *) Udsæd, hvilken var besaaet med Rug efter Urter; denne Rug angreb Sneglene meget tidlig, og Jordsmønnet var sort Leer, blandet med nogle smaae Jernsteens-Brokker. Saaeningen var fæet i Be-

*) 1 Scheffel = 0,75 d. Ld. = 6 Skpr.

gyndelsen af October og desværre! efter den første Pløining. En stor Groft paa den ene Side og en bred grøn Bold paa den anden Side indsluttede Ageren.

Paa denne Ager lode Sneglene sig ved et fugtigt Veirlig tilsyne i saa stort et Antal, at jeg maatte befrygte, at jeg inden 3 à 4 Dage ikke skulde see det mindste af den derpaa værende Rug, naar det ikke maatte lykkes mig at standse disse Gæsters Graadighed. Endnu ubekiendt med den Udelæggelse, de kunne gjøre, tænkte jeg kun paa Midler til at forbitte dem deres Føde, og bestrøede derfor først den af dem oversaldne Ager med Byg-Avner og tørre Naale af Grantræer; men kun i et Par Dage var deres Gang fra deres Huller besværlig, og Rugen, som derved blev fkaanet, begyndte igjen at grønnes, hvilket glædede mig; men da jeg efter nogle Dage vilde see, hvorvidt min Rug var skreden frem i Vært, fandt jeg den aldeles afædt. Sneglene havde ved Hiælp af Duggen, Støvregnen og deres egen Sliim gjort Veie over det piggede Strømateriale og efter deres Fasten nu desto graadigere afædt Rugen.

Nu besluttede jeg mig til at tage min Tilflugt til Kalk; med dennes Udstrøning gif det mig ikke meget bedre; jeg erfarede nemlig, at Veirliget var for fugtigt dertil.

Kalk er i sig selv et dyrt Middel, og anvender man det, saa maa man udstrøe saa meget, at baade Sneglene, Sæden og Jordsmonnet bedækkes dermed. Desuden maa det skee om Natten eller ogsaa før So-

lens Dypgang, naar noget skal udrettes dermed; thi kun paa disse Tider have Sneglene forladt deres Smuthuller og ere at finde.

Nu tænkte jeg paa et Middel, hvorved de ganske kunde blive ødelagte. Jeg lod til den Ende gjøre smaa Træspader omtrent 3 Tommer brede, og beordrede 4 Karle til dermed om Aftenen og tidlig om Morgenens i 3 Dage at gjøre Jagt paa Sneglene og uden Barmhertighed at stifte dem ihjel; herved blev jeg da i den nævnte Tid fri for dem, og jeg vilde have bevaret min tabte Sæd, naar jeg strax havde anvendt dette barbariske Middel. Nu vare Rugplanterne i høi Grad svage, og det indtraadte kolde Veirlig og Nattefrost forstyrrede Vegetationen, saa min Rug var uagtet al anvendt Meie tabt.

Under denne Tilintetgiørelse af de tilstedeværende Snegle gjorde jeg den Dypdagelse, at der hver Dag kom en Efteravl af ganske smaa tilsyne; deres Formering paa den Tid var stor, ja næsten utrolig; derfor er deres tidligste Tilintetgiørelse ligesaa gavnlig som nødvendig. Er det Ende blevet for stort, saa udfordres der ogsaa forholdsmæssig kraftige Midler derimod.

Min ved Sneglene ødelagte Mark blev i Marts i det følgende Aar besaaet med Sommerrug; men ligesom denne var kommen op, indtraf fugtigt Veir, Sneglene kom frem og bortaad den ganske.

Nu lod jeg Ageren ligge til Enden af Mai, besaaede den med Byg, hvoraf jeg erholdt en rig Høst.

I Aaret 1811 overtog jeg i Forpagtning det hervedværende Gods Laura (1½ Meil fra Leipzig), hvilket i det hele har kun lavtliggende Marker, som ere begrændsede enten med Træer eller med Enge. Jeg gjorde snart den bedrøvelige Opdagelse, at Sneglene maatte her have deres Hovedstade. Useilbarlig havde man tidligere ikke synderlig agtet paa deres Formerelse, om af Ubetænsksomhed eller af Ubekjendtskab med den Ødelæggelse, som de kunne anrette, lader jeg være usagt.

Mine Agre ere paa Vest- og Øst-Siden indsluttede af smalle Beplantninger af Træer og Buskværter, ved hvilke Agrene Morgen og Aften holdes længe fugtige af Duggen, og blive derved et meget gunstigt Opholdssted for Sneglene.

Var jeg tidligere, ved den ringe Skade, jeg havde lidt, allerede gjort opmærksom paa den Ødelæggelse, som Snegle kunne anrette, saa saae jeg mig, her med den større for Diet, tilskyndet til at anstille alvorlige Jagtagelser og Forsøg. Resultaterne heraf vare saa heldige, at, naar man følger samme Maade og anvender samme Middel, kan man sikke sig imod den Ødelæggelse, som Snegle kunne foraarsage. Jeg vil i al Korthed forklare min Fremgangsmaade.

Man maa behandle et saadant lavtliggende og fedt, leret Jordsmøn, især dersom det er omgivet med Træplantninger og igiennemskaaet med mange Grøfter, med megen Omhu, da det overhovedet ikke er let at pulverisere, fornemmelig dersom man pløier det i

fugtig Tilstand, hvilket derfor bør undgaaes; enhver Ploining, med Undtagelse af den til Sæd, bør ikke være under 6 Tommer dyb. Man maa bestræbe sig for at smulre og gjøre Jordsmonnet ved Harve og Tromle saa fiint som muligt, fornemmelig foran Ploiningen til Sæd, og dersom dette med disse Redskaber ikke kan skee, saa bør man med Skeller slaae Klumperne i Stykker, for at den veltilberedte Jord ved Ploiningen til Sæd kan komme ned i Dybden og saaledes tilstoppe de Huller, hvorigiennem Sneglene, der endnu efter en saa dybtlig Bearbejdning maatte være ilive, have truffet sig tilbage i Jorden. Er Jordsmonnet godt giennemarbejdet, saa maa det, efterat det er besaaet og afharvet, endnu overfares med en svær Tromle, for at trykkes fast sammen og fornemmelig trykkes fast til sit Underlag, hvorved Sneglene, som befinde sig i samme, blive betagne Muligheden af at komme op paa Overfladen, i det mindste saalænge indtil Jordsmonnet bliver vaadt og Naturen og Regnormene komme dem til Hiælp; disse sidste, ligesom og Skarnbasfer, gjøre Huller i Jordsmonnet, hvilke benyttes af Sneglene, der, som det synes, ikke kunne gjøre Udgange for sig selv igiennem et fast Jordsmon, men ved hine komme frem og beholde derefter disse Huller eller Gange til deres Smutfroge.

Med Hensyn til Saaetiden, da besaaer man saadant Jordsmon, om muligt, allerede i Begyndelsen af September, fordi paa denne Tid Sæden formedelst Barmen løber hastig op, Planterne blive stærke, og

strax faaer Kraft til at modstaae Bestadigelsen af Sneglene eller hæve samme; thi bliver Spiren eller Hjertebladet ei afædt, der ved de stærke Blade beskyttes imod Sneglene, saa voxer Planten paany, om end alle Blade over Jorden ere blevne afædte.

Er Sæden engang fremvoret, saa staae Sneglene aldeles ikke Hveden i denne Tilstand, og Rugen under ellers gunstige Omstændigheder mindre; de afædte Planter ere kun i Begyndelsen sygelige, de skyde imidlertid paany og Sæden bliver igien bladrig.

I det Tilfælde at man ikke kan anvende den — vel altid sikreste — tidlige Saaening, saa saaer man først ved Begyndelsen af November, men dog sikrest, naar man vist formoder, at det snart begynder at fryse; thi om Sæden paa denne Tid ikke strax formedelst Kulden kommer op, men først senere eller under Sneen, saa undgaaer den Ødelæggelsen af Sneglene.

October Maaned er i Henseende til Sneglene den farligste Maaned at saae i, sieldne Esteraar undtagne.

Efter mine Jagttagelser parre Sneglene sig i denne Maaned mest, og ere derfor allerstyrigst; de ere paa den Tid mest oven paa Jorden, hvorfor de ogsaa paa den Tid ødelægges beqvemest ved Tromlen. Det synes at de forstikke sig kun i Jordsimonnets Overflade, som om de ville undgaae Solen, men om Aftenen komme de tidlig frem og blive længe over Jorden om Morgen.

Sneglenes største Fiende er Solen; derfor er en

jevn og fin behandlet Overflade af Jordsmonnet et godt Hjaelpemiddel til at forforte deres Dphold paa samme og derved gjøre deres daglige Ddelaggelse mindre. I Efteraaret 1821, da der i det Hele vare mange Snegle, som paa mange Steder, ogsaa her i Egnen, anrettede stor Ddelaggelse, bevarede jeg ved dette Middel ganske min Sæd imod dem, hvilket allerede i andre Aar ved det samme Middel ogsaa er lykkedes mig.

I Foraaret 1822 blev jeg endnu til rette Tid opmærksom paa, at Sneglene i Marts begyndte at afæde et Stykke Hvede paa 3 Scheffel = 2 Td. 2 Skpr. Udsæd i reen men ugiødet Brak. Det var paa de to Sider omgivet med Plantninger af Træer og Buskvarter, hvori Sneglene Sommer og Vinter have deres sikke og for deres Natur passende Dphold.

Da jeg hverken kunde harve eller tromle dette Stykke, fordi det just paa den Tid var for vaadt, saa bestrøede jeg det i 14 Dage to Gange med stærk knuste Kartofler. Sneglene aad disse, saavelsom Gulerødder, Græskar og Kunkelroer, begierligere end de seige Hvedeblade. Medens de fortærede Kartoflerne, blev Jordsmonnet i Stykket tørt, og min Hvede var reddet.

Ogsaa gjorde de sildigere et Forsøg paa at afæde nogen Havre, hvilket jeg strax ved at bruge Tromlen forhindrede. Jordsmonnet var endnu smulret, og en svær Tromle formaade derfor at trykke det fast sammen, hvorved de deels bleve dræbte, deels indespærrede i Jordsmonnet, saa at de ei formaade at komme frem igjen.

Paa de opkomne Kunkelroe-Planter i Haven saldt de i stor Mængde; men da deres største Fiende, Solen, skinnede meget varmt, saa bestroede jeg Roe-Bladene og derved tillige Sneglene, tidlig forend Solens Dpgang, med ganste tør Træ-Afse, og næsten saa tykt, at Planterne derved bleve bedækkede; Sneglene bleve derved hindrede fra at komme i deres Smuthuller. Afsefaltet er Sneglene meget skadeligt, da det opløser deres Sliim, der til deres Tilværelse er nødvendigt for dem. Kloffen 10 laae de alle døde og sammen-tørrede paa Beddene.

For at indskrænke Sneglene og selv andre Insekter, hvilke afæde vore Jordvæxter og Græsplanter, bør man ikke taale Buskvæxter i Nærheden af Agrene, fordi deres Tilværelse og deres Formerelse bliver underholdt i samme. Enhver vil finde, at Udelæggelsen af Snegle tager sin Begyndelse ved vaadt Veirlig og altid nær ved Buskvæxter og græsbeholdne Kanter af Grøfter, Grave eller vaade Enge, og udbreder sig derfra stedse videre.

Fremdeles bør man aldrig forstyrre Kragerne paa Markerne; thi de forhindre umiddelbar og middelbar Sneglenes Formering; umiddelbar, fordi de i November og December, naar Jorden er tør og frosen og de plages af Hunger, opsøge og fortære Sneglene, hvilke paa de besaaede Agre opholde sig under smaa Kofte af Rødder eller Giødste, ligesom de og i Marts fortære deres Eg.

Ved disse saa nyttige Fugle er jeg først bleven

bekjendt med, at Sneglene lægge deres Æg i de nævnte Kofke, hvilke ved Sædens Afhævning lade sig sammenflæbe og som oftest blive liggende uadspaltede; jeg bemærkede nemlig, at Kragerne i Foraaret adspaltede og giennemføjte disse først optøede smaa Giødningsskofke og blev derfor nysgierrig for at vide, hvilken Næring de deri opsøgte, og fandt da i en saadan adspaltet Skof endnu enkelte Snegle-Æg og ved videre Eftersøgning i endnu urørte Skofke hele Partier af 1 til 1½ Skof. Siden den Tid lader jeg paa mine Sædmarker strax i Efteraaret alle saadanne Skofke adspalte.

Middelbar bidrage Kragerne til Sneglenes Formindskning ved at de opsamle i Furen efter Plovmanden de store Regnorme, Starnbasselarver, Orme og Maddiker, hvilke gjøre Huller i Jorden, og derved danne Smuthuller for Sneglene. I disse Huller lige til Underlaget af Jordsmonnet krybe Sneglene i tørt Veir ned, og ere paa denne Maade sikke for Fare. De finde ogsaa i mange Planterø sastrige, dybtgaaende Rødder nødtørfstig Næring, indtil de kunne erholde nogen bedre. Jeg har fundet dem dybt i og under Jordsmonnet i de omtalte Huller og selv i Museshuller, og seet dem at æde af Rødderne.

Følgende naturhistoriske Jagttagelse gives endnu her som Tillæg en Plads.

Det var i Begyndelsen af Aaret 1822, da jeg fandt i min Naps, ved Kanten af en med Buske bevoret Grav, paa Stænglerne over hele Stykket flere tusinde Snegle, hvilke sade ganske faste. Deraf vare

endeel overtrukne med en forhærdet Hud af den sædvanlige Farve, som Sneglene have; andre derimod havde kun en forhærdet Deel eller Skjold. At det var Ugersnegle, kunde ikke miskiendes; de vare alle levende. Jeg kom paa den Formodning, at Sneglene ville paa denne Maade beskytte sig mod Solen. Jeg syntes Sagen var af Interesse, og jeg tog mig for, Dag for Dag at iagttage dem, for at erfare hvad der til Slutningen vilde blive af disse Snegle. Men jeg blev i nogle Uger ved Sygdom forhindret fra videre at iagttage dem. Da jeg endelig igien kunde gaae ud og jeg begav mig til hiin Napsmark, fandt jeg paa den næsten ganske modne Napsstængel ingen Snegle mere, ligesaa lidt som paa Jorden og paa Bussene. Imidlertid bemærkede jeg de Steder, hvor de havde siddet; disse vare overtrukne med noget fortorret Gliim. Stænglerne vare ikke det ringeste bestandige. Ogsaa det hele Efteraar igiennem har jeg ikke kunnet bemærke saadanne med Huus forsynede Snegle.

 2.

(Meddeelt af Selveier S. Andersen i Besterhøisinge ved Faaborg).

For at sikkre sin Vintersæd mod Udelæggelse af Snegle, er efter min Formening Sammentrædning og Tromling det virksomste Middel, naar det skeer baade for og efter Moeningen til Sæd, begge Gange naar

Jorden har været harvet nogle Dage iforveien eller ogsaa er ganske jevnt afharvet; dog maa Sæden ikke have spiret ved sidste Sammentrædning, at den derved skulde bestadiges. Det samme Middel antages ogsaa at være anvendeligt imod Brand i Hveden. Sammentrædningen af Jaar eller Kreature maa skee, medens Jorden endnu er tør, og Vintersæden desaaarsag saaes i den første Halvdeel af September, enten det saa er Hvede eller Rug; dog tager Hveden sjelden saamegen Skade af Sneglene som Rugen, og jeg antager, at den silbig saae Sæd er mest udsat for disse uvelkomne Gæster, og det af den Grund, at de gjøre mest Skade i fugtigt Veir og medens Planten er ung.

Have endelig Sneglene indfundet sig i Mængde paa den nylig opkomne Sæd, og Jorden har været godt behandlet og er fuldkommen jevn, da kan en god Tromling forend Solens Dypgang næsten dræbe dem alle. Og paa et lidet Stykke kan en god Flok Vænder snart samle dem op, især om Morgenens. At læsse og udstrøe 5 à 6 Tønder Steenkalk paa hver Tønde Land vilde ligeledes bidrage meget til Sneglenes Udryddelse og tillige til Jordens Frugtbarhed. De sandede og høitliggende Jorder ere ikke nær saameget udsatte for at hjemsoeges af Snegle, som de fugtige, i Læ liggende, lerede Jorder; og jeg antager, at fugtigt og taaget Veir befordrer disse Dyrs Virksomhed og fremskynder deres Yngel.

3.

(Meddeelt af Proprietair N. Valentiner til Siebdesdal).

Et godt Middel til at udrydde Snegle er, at lægge Raalblade hist og her paa Ageren, og hver Morgen lade Børn ryste Sneglene, som samle sig paa Bladene, i en Pose, Kurv eller desl.; Sneglene foretrække Raalblade fremfor alt Andet.

Et temmelig paalideligt Middel er det ogsaa, at fylte Rugen med ulæftet Kalk ligesom Hveden. Jeg har havt flere Exempler paa, at Sneglene ikke gjøre Skade paa saadan fyltet Rug, medens de fortærede Agerne ved Siden af; derfor har jeg i Sinde, for Fremtiden at falke al den Rug, jeg saaer, idetmindste naar Snegle spores.

Tromling kan være meget tienlig, men da vedholdende Regnveir, der som bekjendt mest befordrer Sneglens Formerelse og Udbredelse, sædvanligt gjør Tromlingen af Rugen umulig, efterat den er kommen op og Sneglene have viist sig, saa vilde jeg foreslaae, at tromle og harve den forberedte løse Jord et Par Gange førend Saaeningen, ifald der spores Snegle. Flere Forsøg dermed ere mig bekjendte, som have havt forønsket Virkning. Da Sneglene sædvanligen allerede vise sig i Høsten, er dette vist den bedste Maade at dræbe dem paa, førend de kunne gjøre Skade og førend de yngle.